

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Gabriely Bašné a soudkyň JUDr. Naděždy Treschlové a JUDr. Hany Kadaňové, Ph.D., ve věci

žalobkyně: [redacted], narozená dne [redacted]
bytem [redacted]
zastoupená advokátem [redacted]
sídlem [redacted]

proti
žalovanému: **Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy**
sídlem [redacted]

o žalobě proti rozhodnutí ministryně školství, mládeže a tělovýchovy ze dne 21. 1. 2016,
č.j. MSMT-45790/2015-3,

t a k t o :

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci a průběh řízení před správním orgánem

- 1 Žalobkyně se podanou žalobou domáhala zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí (dále jen „napadené rozhodnutí“), kterým ministryně školství, mládeže a tělovýchovy podle ust.

Shodu s prvopisem potvrzuje: M. V.

§ 152 odst. 5 písm. b) ve spojení s § 92 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád“) zamítla jako nepřípustný rozklad žalobkyně proti usnesení Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy (dále též „žalovaný“, kterým je obecně označována též ministryně školství, mládeže a tělovýchovy, nemá-li rozlišení význam pro kontext odůvodnění), ze dne 15. 10. 2015, č. j. MSMT-33643/2015-5 (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“). Tímto usnesením ministerstvo rozhodlo tak, že správní řízení vedené o žádosti společnosti Univerzita [redacted] s.r.o., se sídlem [redacted] IČ [redacted] (doručené dne 27. 5. 2015) pod č.j. MSMT-7958/2015-362, o prodloužení doby platnosti akreditace navazujícího magisterského studijního programu „Speciální pedagogika“ se studijním oborem „Speciální pedagogika“ s formou studia prezenční a kombinovanou a standardní dobou studia 2 roky a studijním oborem „Speciální pedagogika - učitelství“ s formou studia prezenční a kombinovanou a standardní dobou studia 2 roky, pro uskutečňování Univerzitou [redacted] s.r.o., se sídlem [redacted] IČ [redacted], do 31. prosince 2016, se zastavuje.

- 2 Z odůvodnění prvostupňového rozhodnutí vyplynulo, že na základě žádosti společnosti Univerzita [redacted] s.r.o. (dále jen „UJAK“ nebo „žadatelka“) doručené správnímu orgánu dne 27. 5. 2015 bylo zahájeno řízení ve věci prodloužení doby platnosti akreditace navazujícího magisterského studijního programu „Speciální pedagogika“ se studijními obory „Speciální pedagogika“ a „Speciální pedagogika - učitelství“ s formou studia prezenční a kombinovanou a standardní dobou studia 2 roky, do 31. prosince 2016 na dostudování stávajících studentů, žádost byla žalovaným postoupena k posouzení Akreditační komisi, tajemník Akreditační komise požádal přípisem ze dne 3. 7. 2015 a ze dne 11. 8. 2015 žadatelku o doplnění určitých informací, žadatelka tyto informace doplnila dne 31. 7. 2015 a dne 13. 8. 2015, žadatelka podala dne 11. 9. 2015 vyjádření k posuzování příslušného studijního programu Akreditační komisí, ve kterém uvedla, že stávající studenti započali své studium v dobré víře na základě tehdejších akreditací a jsou nyní ve druhém tj. posledním ročníku studia. Akreditační komise na zasedání č. 4/2015 konaném ve dnech 14. - 16. 9. 2015 žádost projednala a dne 16. 9. 2015 vydala nesouhlasné stanovisko s prodloužením doby akreditace navazujícího magisterského studijního programu „Speciální pedagogika“, které bylo žalovanému doručeno dne 24. 9. 2015, žalovaný požádal téhož dne komisi o doplnění stanoviska, požadované doplnění vypracované Akreditační komisí bylo žalovanému doručeno dne 29. 9. 2015, téhož dne podala žadatelka žalovanému své vyjádření. Žalovaný postupoval podle ust. § 80 odst. 2 a 4 ve spojení s § 79 odst. 4 až 8 a § 105 odst. 1 zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o vysokých školách“), a dle správního řádu, poukázal na skutečnost, že platnost akreditace byla rozhodnutím Ministerstva školství ze dne 21. 4. 2015 č.j. MSMT-11206/2015 udělena do 30. 9. 2015, tímto dnem 30. 9. 2015 akreditace předmětného studijního programu dle ust. § 80 odst. 4 zákona o vysokých školách zanikla, žalovaný shledal, že z tohoto důvodu nemohl o prodloužení platnosti akreditace rozhodnout, dnem 1. 10. 2015 se podaná žádost stala zjevně bezpředmětnou, podle ust. § 66 odst. 1 písm. g) správního řádu bylo předmětné správní řízení zastaveno.

Shodu s prvopisem potvrzuje: M. V.

- 3 Žalobkyně podala dne 4. 11. 2015 k žalovanému proti prvostupňovému rozhodnutí rozklad, ve kterém namítala, že byla jako účastník řízení opomenuta, dané rozhodnutí je z tohoto důvodu nezákonné. Jeho nezákonnost dále opírala o podjatost členů Akreditační komise a porušení zásady rovnosti správními orgány.
- 4 Ministryně v odůvodnění napadeného rozhodnutí shrnula předchozí průběh správního řízení i námitky uvedené v rozkladu žalobkyně, poukázala na to, že platnost akreditace navazujícího magisterského studijního programu byla rozhodnutím žalovaného ze dne 21. 4. 2015, č.j. MSMT-11206/2015 dodatečně prodloužena do 30. 9. 2015, žadatelka podala dne 30. 10. 2015 proti prvostupňovému rozhodnutí blanketní rozklad, který dne 10. 11. 2015 doplnila, uvedla, že o tomto rozkladu bude rozhodnuto v samostatném řízení. Odkázala na ust. § 80 odst. 4 zákona o vysokých školách, uvedla, že akreditace předmětného studijního programu zanikla dnem 30. 9. 2015, s ohledem na to žalovaný nemohl o prodloužení akreditace rozhodnout a nezbylo než správní řízení dle ust. § 66 odst. 1 písm. g) správního řádu zastavit. Dospěla k závěru, že rozklad je nepřípustný. Dále konstatovala, že v průběhu správního řízení žalovaný neobdržel žádný podnět, v němž by fyzická osoba (student/ka) tvrdila, že je účastníkem řízení ve smyslu ust. § 27 správního řádu.
- 5 K námitce opomenutí žalobkyně jako účastníka řízení uvedla, že žalobkyně účastníkem předmětného správního řízení není, neboť dle ust. § 80 odst. 2 a § 79 zákona o vysokých školách žádost o udělení akreditace studijního programu a o její prodloužení podává vysoká škola, která bude předmětný studijní program uskutečňovat; právo uskutečňovat akreditovaný studijní program náleží buď výlučně vysoké škole anebo vysoké škole a právnické osobě dle ust. § 81 daného zákona, což vyplývá z ust. § 2 odst. 1, 2, § 79 odst. 1 písm. a), § 80 a § 81 tohoto zákona. Studenti se na uskutečňování akreditovaných činností nijak nepodílejí.
- 6 Pokud jde o namítané dotčení práva žalobkyně na vzdělání, shledala, že v případě zániku akreditace uplynutím doby je ochrana studentů zajištěna prostřednictvím ust. § 80 odst. 4 zákona o vysokých školách, které vysokým školám stanoví povinnost zajistit studentům možnost pokračovat ve studiu stejného nebo obdobného studijního programu. Žalobkyně tak může dále studovat stejný nebo obdobný obor, který jí má povinnost zajistit škola, kterou si původně sama vybrala. Poukázala na to, že čl. 33 Listiny, ani zákon o vysokých školách negarantuje, že student má právo studovat a dostudovat i tam, kde již není garance řádného získání vysokoškolského vzdělání, tedy i v případě, kdy řádná akreditace studijního programu absentuje.
- 7 Měla za to, že žalobkyni nesvědčí právo namítat podjatost členů Akreditační komise, neboť není účastníkem předmětného řízení, ust. § 14 odst. 2 správního řádu toto právo přiznává pouze účastníkům. Nadto konstatovala, že danou námitku projednala Akreditační komise na zasedání ve dnech 14. – 16. 9. 2015 analogicky dle ustanovení správního řádu týkajících se řízení před kolektivním orgánem, dospěla k závěru, že námitka podjatosti podaná žadatelkou v srpnu 2015 je opožděná.

- 8 Dospěla k závěru, že jediným účastníkem správního řízení o prodloužení platnosti akreditace byla pouze žadatelka, žalobkyně tímto účastníkem není a nikdy nebyla, její námitky jsou proto bezpředmětné. Zároveň shledala, že nejsou dány důvody k zahájení přezkumného řízení, pro obnovu řízení ani pro vydání nového rozhodnutí.

II. Žalobní body

- 9 Žalobkyně v podané žalobě uvedla, že byla studentkou navazujícího magisterského studijního programu „*Speciální pedagogika*“ v rámci UJAK a namítala, že napadené rozhodnutí je nezákonné, nepřezkoumatelné a bylo jím zasaženo do práva žalobkyně na vzdělání a na svobodnou volbu povolání.
- 10 Poukazovala na to, že opomenutí svého účastenství namítala již v rozkladu, ministryně na tuto námitku sice reagovala v bodě 8 napadeného rozhodnutí, ale nijak se s ní nevypořádala, navíc je její závěr v rozporu s ust. § 27 odst. 2 správního řádu, který definuje účastenství. Tvrdila, že předpoklad pro její vzetí za účastníka řízení, tedy přímé dotčení jejích práv, byl splněn, neboť neprodloužení akreditovaného studijního programu zasáhlo do jejího práva na vzdělání dle čl. 33 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a na svobodnou volbu povolání dle čl. 26 odst. 1 a 3 Listiny základních práv a svobod. Uvedla, že dlouhodobě usiluje o to, aby mohla působit jako učitelka v mateřské škole, ke studiu na UJAK se přihlásila z důvodu získání potřebného vzdělání, spravedlivě očekávala, že v případě přijetí a složení všech zkoušek zde i zdárně své studium dokončí, k tomuto očekávání přispělo též doporučení studia na této vysoké škole, které žalovaný sám zaslal spolužákům žalobkyně a které odůvodnil tím, že jiné vysoké školy nenabízely učitelům v pracovním poměru doplnění kvalifikace v rámci kombinované formy studia. V důsledku dlouhé nečinnosti Akreditační komise a následného prvostupňového rozhodnutí žalobkyně nemá možnost dostudovat, nemůže vykonávat současné povolání z důvodu chybějící kvalifikace, což může způsobit její existenční krizi, náhradní možnost dostudování na Katolické Univerzitě v Ružomberku na Slovensku zajištěná ze strany UJAK není pro žalobkyni vhodná, neboť by tím nezískala kvalifikaci vyžadovanou pro povolání učitelky v mateřské škole.
- 11 Tvrdila, že nebylo její povinností aktivně podávat podnět, kterým by se domáhala svého účastenství ve správním řízení vedeném žalovaným, povinnost zjišťování okruhu účastníků leží na správním orgánu, zmínila rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 2. 2011 č.j. 5 As 24/2010-97, ze dne 26. 3. 2014 č.j. 6 As 154/2013-27 a ze dne 17. 2. 2009 č.j. 2 As 25/2007-118, žalobkyni nemůže být přičítáno k tíži, že se o své účastenství nepřihlásila dříve, tvrzení ministryně uvedené v bodě 8 napadeného rozhodnutí je tak nelogické.
- 12 Měla za to, že došlo k porušení jejích procesních práv, tedy práva na spravedlivý soudní proces dle čl. 6 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, a to tím, že s ní nebylo jednáno jako s účastníkem řízení a neměla tedy možnost účinně se domáhat ochrany své právní sféry.
- 13 Namítala, že ministryně se v odůvodnění napadeného rozhodnutí nevypořádala s námitkou uvedenou v rozkladu ohledně porušení zásady rovnosti spočívající v tom, že ve

všech obdobných situacích jinak žalovaný akreditaci udělil, např. v dubnu 2015 pro mnohem větší počet studentů pro tytéž studijní obory. Tvrdila, že pokud se napadené rozhodnutí s jednou z námitek nevypořádalo, jedná se o rozhodnutí nepřezkoumatelné, odkázala na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 1. 2013, č.j. 1 Afs 92/2012-45.

- 14 Navrhla, aby soud napadené rozhodnutí i prvostupňové rozhodnutí zrušil, věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení a uložil mu povinnost uhradit žalobkyni náklady řízení.

III. Vyjádření žalovaného

- 15 Žalovaný ve svém vyjádření uvedl, že vysoké školy uskutečňují akreditované studijní programy, akreditace je udělována žalovaným, má zajišťovat kvalitu poskytovaného vzdělání a je výsledkem odborného posouzení obsahu studijního programu, které vykonává Akreditační komise, což je orgán sui generis jmenovaný vládou a podávající žalovanému autoritativní doporučení ve věcech akreditace studijních programů. Akreditace studijního programu je časově omezená, její platnost lze i opakovaně prodloužit, prodloužení probíhá na základě žádosti vysoké školy podle ust. § 80 odst. 2 ve spojení s § 79 odst. 1 zákona o vysokých školách, vysoká škola ovšem není povinna takovou žádost podat; žalovaný podanou žádost postoupí Akreditační komisi, která ji posoudí do 120 dnů, a poté buď vydá stanovisko doporučující prodloužení platnosti akreditace, nebo vydá stanovisko nesouhlasné, v důsledku čehož žalovaný nemůže žádosti o prodloužení akreditace vyhovět.
- 16 Institut akreditace nelze chápat tak, že by se stát zavazoval zajistit absolvování studijního programu všem studentům tohoto programu uskutečňovanému na předmětné vysoké škole. Prodloužení platnosti akreditace je právem vysoké školy uskutečňovat nadále akreditovaný studijní program, které zahrnuje právo přijímat uchazeče ke studiu, konat výuku, zkoušky, státní závěrečné zkoušky, přiznávat akademické tituly, konat akademické obřady a vydávat veřejné listiny - diplomy a dodatky k diplomu. Tato práva náleží podle ust. § 2 odst. 1, 2, § 79 odst. 1 písm. a), § 80 a § 81 zákona o vysokých školách výlučně vysoké škole nebo právnické osobě podle ust. § 81 zákona o vysokých školách, v příslušném řízení o prodloužení platnosti akreditace studijního programu je tak rozhodováno výlučně o právech příslušné vysoké školy, nikoli o právech studentů nebo uchazečů, ti se na uskutečňování akreditovaného studijního programu nepodílejí, navíc, jsou-li v programu zjištěny nedostatky, nápravu může zjednat jen příslušná vysoká škola. Z toho dovozoval, že účastníkem řízení o prodloužení platnosti akreditace studijního programu je ve smyslu ust. § 27 odst. 1 písm. a) správního řádu pouze vysoká škola, která je žadatelem, žalobkyně není a nebyla účastníkem řízení ve smyslu ust. § 27 odst. 1, 2 správního řádu, nemá právo na akreditaci studijního programu, ani na jeho prodloužení, a v důsledku toho ani na dostudování akreditovaného studijního programu.
- 17 Měl za to, že žalobkyně nemá práva či povinnosti, které by byly neprodloužením akreditace studijního programu přímo dotčeny, pro vznik účastenství podle ust. § 27 odst. 2 správního řádu by se muselo jednat o bezprostřední zasažení jejích práv či povinností.

- 18 Zákon nevychází z předpokladu, že by studenti akreditovaných studijních programů měli být účastníky řízení o prodloužení platnosti akreditace, nesvědčí o tom ani konstrukce části šesté zákona o vysokých školách, ve které jsou výslovně upravena práva a povinnosti studentů a rozhodování o nich, na toto rozhodování se vůbec nevztahují obecné předpisy o správním řízení. Úmyslem rozumného zákonodárce by nemohlo být umožnění účastenství tisíců stávajících studentů ve všech řízeních vedených o prodloužení platnosti akreditace studijního programu periodicky vedených ohledně většiny akreditovaných programů vysokých škol v České republice, neboť by to prakticky znemožnilo vést dané správní řízení v rozumném čase.
- 19 Poukázal na to, že žadatelka podala žádost o prodloužení platnosti předmětné akreditace, Akreditační komise vydala nesouhlasné stanovisko, žalovaný nicméně o žádosti meritorně nerozhodl, neboť před vydáním rozhodnutí zanikla akreditace uplynutím doby, na kterou byla udělena ve smyslu ust. § 80 odst. 4 zákona o vysokých školách, žalovaný řízení zastavil, neboť žádost se stala zjevně bezpředmětnou podle ust. § 66 odst. 1 písm. g) správního řádu. Tímto způsobem nebylo do práva na vzdělání žalobkyně zasaženo, neboť se jedná o pouhé procesní rozhodnutí vydané v souladu se zákonem, právní postavení žalobkyně se tím nijak nezměnilo, přestala být studentem dnem zániku akreditace studijního programu, k tomuto zániku došlo bez ohledu na řízení o prodloužení platnosti akreditace.
- 20 Upozornil na to, že zákonná úprava sama předpokládá řadu situací, za kterých zanikne akreditace studijního programu, ačkoliv všichni studenti daný studijní program dosud neabsolvovali, přijetím ke studiu nejsou studentům státem poskytovány garance, že předmětný studijní program bude do úspěšného ukončení studia každého studenta akreditován, stát je naopak povinen garantovat, že studium má požadovanou kvalitu. Studium žalobkyně bylo ukončeno plynutím času, podle ust. § 80 odst. 4 zákona o vysokých školách bylo povinností žadatelky zajistit, aby žalobkyně měla možnost pokračovat ve studiu stejného nebo obdobného studijního programu na téže nebo jiné vysoké škole.
- 21 Měl za to, že do práva žalobkyně na vzdělání nijak nezasáhl, tohoto práva se lze domáhat pouze v mezích zákonů, žalobkyně však na dostudování akreditovaného studijního programu právo nemá. Tím jí však není nijak upíráno právo na vysokoškolské studium, je jí umožněno pokračovat v podobném akreditovaném studijním programu na téže nebo jiné vysoké škole, z těchto důvodů nemohlo být založeno její legitimní očekávání na úspěšné dokončení studia v rámci předmětného studijního programu.
- 22 K námitce nepřezkoumatelnosti uvedl, že ministryně zamítla rozklad jako nepřípustný z důvodu, že dle jejího závěru žalobkyně nebyla a nikdy neměla být účastníkem řízení, tento svůj závěr ministryně náležitě zdůvodnila, nebylo tak nutné se více zabývat obsahem rozkladu, neboť tento jediný závěr již s ohledem na ust. § 51 odst. 3 správního řádu znemožnil rozkladu vyhovět, ministryně zároveň neshledala předpoklady pro přezkoumání rozhodnutí v přezkumném řízení, pro obnovu řízení nebo pro vydání nového rozhodnutí.

- 23 Shrnutí, že žalobní námitky nejsou důvodné, žalobkyně nebyla účastníkem řízení o prodloužení platnosti akreditace, nebyla nijak zkrácena na svých právech, rozhodnutí o rozkladu je zákonné, předchozí řízení není zatíženo žádnými relevantními vadami. Navrhl, aby Městský soud v Praze žalobu zamítl jako nedůvodnou.

IV. Posouzení žaloby Městským soudem v Praze

- 24 Městský soud v Praze napadené rozhodnutí, včetně řízení, které jeho vydání předcházelo, přezkoumal v mezích uplatněných žalobních bodů, kterými je vázán (ust. § 75 odst. 2 věta první zákona č. 150/2002 Sb., spodního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů – dále jen „s.ř.s.“), přičemž podle ust. § 75 odst. 1 s. ř. s. přitom vycházel ze skutkového i právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. Vzhledem k tomu, že žalobkyně i žalovaný souhlasili s rozhodnutím o věci samé bez jednání, rozhodl soud v souladu s ust. § 51 odst. 1 s.ř.s. o věci samé bez jednání. Soud shledal, že žaloba není důvodná.
- 25 Podle ust. § 78 zákona o vysokých školách studijní program podléhá akreditaci, kterou uděluje ministerstvo (odst. 1). Není-li studijní program akreditován, nelze k jeho studiu přijímat uchazeče, konat výuku, zkoušky ani přiznávat akademické tituly (odst. 2).
- 26 Z ust. § 79 zákona o vysokých školách vyplývá, že písemnou žádost o akreditaci studijního programu podává příslušná vysoká škola, která bude studijní program uskutečňovat, ministerstvo školství je povinno tuto žádost neprodleně postoupit Akreditační komisi, která ji posoudí do 120 dnů od doručení. Pokud Akreditační komise vydala nesouhlasné stanovisko, ministerstvo školství akreditaci neudělí.
- 27 Podle ust. § 80 zákona o vysokých školách akreditace studijního programu se uděluje na dobu nejvýše deseti let, počítanou ode dne právní moci rozhodnutí (odst. 1). Platnost akreditace lze i opakovaně prodloužit. Na řízení o prodloužení platnosti akreditace se přiměřeně vztahuje ust. § 79 (odst. 2).
- 28 Podle ust. § 80 odst. 4 zákona o vysokých školách akreditace studijního programu zaniká oznámením vysoké školy o zrušení studijního programu nebo uplynutím doby, na kterou byla akreditace udělena. Vysoká škola zajistí studentům možnost pokračovat ve studiu stejného nebo obdobného studijního programu na téže nebo jiné vysoké škole.
- 29 Účastenství ve správním řízení je upraveno v ust. § 27 správního řádu, který zní takto:
- (1) Účastníky řízení (dále jen „účastník“) jsou
- a) v řízení o žádosti žadatel a další dotčené osoby, na které se pro společenství práv nebo povinností s žadatelem musí vztahovat rozhodnutí správního orgánu;
- b) v řízení z moci úřední dotčené osoby, jimž má rozhodnutí založit, změnit nebo zrušit právo anebo povinnost nebo prohlásit, že právo nebo povinnost mají anebo nemají.
- (2) Účastníky jsou též další dotčené osoby, pokud mohou být rozhodnutím přímo dotčeny ve svých právech nebo povinnostech.

Shodu s prvopisem potvrzuje: M. V.

(3) Účastníky jsou rovněž osoby, o kterých to stanoví zvláštní zákon. Nestanoví-li zvláštní zákon jinak, mají postavení účastníků podle odstavce 2, ledaže jim má rozhodnutí založit, změnit nebo zrušit právo anebo povinnost nebo prohlásit, že právo nebo povinnost mají anebo nemají; v tom případě mají postavení účastníků podle odstavce 1.

- 30 Žalobkyně svou argumentaci zakládá zejména na námitce, že s ní mělo být jednáno jako s účastníkem řízení, neboť byla prvostupňovým rozhodnutím přímo dotčena na svých právech, konkrétně na právu na vzdělání a na svobodnou volbu povolání, svoje účastenství dovozuje z ust. § 27 odst. 2 správního řádu.
- 31 Ust. § 27 odst. 2 správního řádu definuje tzv. vedlejší účastníky správního řízení, jedná se přitom o materiální pojetí účastenství, podle kterého je účastníkem řízení každá osoba, která může být rozhodnutím přímo dotčena na svých právech a povinnostech, bez ohledu na to, zda s ní správní orgán jako s účastníkem jednal či nikoli. Konstantní judikatura Nejvyššího správního soudu vychází z předpokladu, že účastníkem podle tohoto ustanovení je osoba, o jejíchž právech nebo povinnostech není přímo rozhodováno, ale která může být rozhodnutím na svých právech nebo povinnostech přímo dotčena (k tomu např. rozsudek ze dne 14. 1. 2015 č.j. 2 As 143/2014-44).
- 32 Určující je tak požadavek přímého dotčení právní sféry osoby, která se v tomto důsledku stává účastníkem správního řízení; oproti tomu pouhé zprostředkované následky nejsou pro založení účastenství dostačující. V rozsudku ze dne 31. 3. 2016 č.j. 4 As 280/2015-36 Nejvyšší správní soud dovodil, že *„I podle ustálené judikatury nepostačuje k založení postavení účastníka podle § 27 odst. 2 správního řádu ani to, že výsledek správního řízení se určitým způsobem zprostředkovaně může projevit v soukromoprávních vztazích určité osoby, resp. v jejích majetkových poměrech (srov. přiměřeně rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 11. 2008, č. j. 6 As 12/2007 – 140, č. 1785/2009 Sb. NSS, rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 1. 2009, č. j. 8 As 21/2008 – 189, č. 2251/2011 Sb. NSS, a ze dne 20. 8. 2014, č. j. 4 Ads 94/2013-93).“*
- 33 V této souvislosti je nezbytné určit, co je předmětem správního řízení, neboť otázka účastenství je s předmětem řízení přímo spojena. V posuzovaném případě byla žadatelka držitelkou akreditace pro navazující magisterský studijní program „Speciální pedagogika“ se studijními obory „Speciální pedagogika“ a „Speciální pedagogika – učitelství“, jejíž platnost měla vypršet k 30. 9. 2015, z tohoto důvodu žadatelka podala dne 27. 5. 2015 žádost žalovanému o prodloužení akreditace na daný studijní program. Zákon o vysokých školách přiznává právo uskutečňovat akreditovaný studijní program výhradně vysoké škole, udělení akreditace je podmínkou k tomu, aby předmětný studijní program mohl být vysokou školou realizován, tedy, aby vysoká škola mohla přijímat studenty k jeho studiu, konat výuku, zkoušky a udělovat akademické tituly.
- 34 Předmětem daného správního řízení tak byla otázka, zda žadatelce bude ze strany žalovaného prodlouženo její oprávnění i nadále uskutečňovat studijní program, na který již dříve získala příslušnou časově omezenou akreditaci; pro případ, že by žadatelka v řízení neuspěla, nedošlo by k prodloužení platnosti stávající akreditace a žadatelka by uplynutím původní doby platnosti pozbyla oprávnění daný studijní program dále realizovat.

- 35 Z toho je zřejmé, že správním řízením je přímo dotčena výlučně právní sféra žadatelky, jedná se zde o její oprávnění realizovat akreditovaný studijní program, tedy vykonávat činnost, ke které byla zřízena. Studenti ani uchazeči o studium se dle zákona o vysokých školách na akreditačním procesu, tedy na státem vyžadovaném procesu aprobace příslušného studijního programu, žádným způsobem nepodílejí, zákon jim v této souvislosti nepřiznává žádná práva ani povinnosti. Udělení akreditace je pouze předpokladem k tomu, aby uchazeč mohl v případě svého přijetí ke studiu realizovat své právo studovat v rámci příslušného studijního programu, které je upraveno v ust. § 62 odst. 1 písm. a) zákona o vysokých školách, či analogicky - pro případ prodloužení akreditace - aby stávající student mohl pokračovat ve studiu programu, který si zvolil.
- 36 Lze přisvědčit žalobkyni, že se jí jako studentky příslušného akreditovaného studijního programu, jehož případné prodloužení bylo předmětem správního řízení, výsledek tohoto správního řízení určitým způsobem dotkl, neboť při neprodloužení akreditace žalobkyně neměla možnost daný konkrétní obor na zvolené škole dostudovat. Takový účinek je však pouze zprostředkovaný, odvozený od skutečnosti, že žadatelce jako vysoké škole zaniklo oprávnění daný studijní obor nadále realizovat, a jako takový není dostačující k založení účastenství žalobkyně ve správním řízení.
- 37 Soud shledal, že práva žalobkyně na vzdělání dle čl. 33 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a na svobodnou volbu povolání dle čl. 26 odst. 1 a 3 Listiny základních práv a svobod porušena nebyla, že zákona o vysokých školách ani z jiného právního předpisu nevyplývá, že by žalobkyně měla právo zvolený studijní obor za každých okolností dostudovat. Naopak, zákon akreditaci studijního programu konstruuje ve všech případech jako časově omezenou, nelze ji udělit na dobu neurčitou. Zároveň zákon předvídá situaci, kdy dojde k zániku akreditace, a to buď oznámením vysoké školy o zrušení studijního programu nebo uplynutím doby, na kterou byla akreditace udělena, pro tento případ zákon výslovně stanoví povinnost vysoké školy zajistit možnost studentům pokračovat ve studiu stejného nebo obdobného studijního programu.
- 38 Z toho vyplývá, že žalobkyně na počátku studia nemohla mít legitimní očekávání, že jí bude v každém případě umožněno zvolený studijní obor dostudovat, měla a mohla si být vědoma okolností týkajících se časového omezení udělovaných akreditací, i skutečností týkajících se konkrétně jí zvoleného studijního programu. Na tomto závěru nemůže nic změnit ani korespondence žalovaného s třetími osobami týkající se volby studijního oboru, kterou z tohoto důvodu soud k důkazu neprováděl.
- 39 Prvostupňové rozhodnutí tak do práva na vzdělání žalobkyně přímo nezasahuje, nijak jí nebrání získat požadované vzdělání v obdobném oboru či na jiné vysoké škole, zároveň žalobkyně sama uvádí, že ze strany žadatelky jí byla tato možnost zajištěna, byť ze strany žalobkyně není považována za dostačující. Pokud však žadatelka tuto svou zákonnou povinnost nesplnila, může se žalobkyně proti tomu bránit jinými právními prostředky, tato okolnost však již není předmětem daného řízení.
- 40 Žalobkyně tak na základě ust. § 27 odst. 2 správního řádu účastníkem správního řízení nebyla, ani být nemohla, nejedná se o opomenutého účastníka. Zároveň nebyla účastníkem

ani podle jiných ustanovení správního řádu, tj. podle ust. § 27 odst. 1 a 3, to však ani v žalobě netvrdila.

- 41 Žalovaný pak v napadeném rozhodnutí, konkrétně v bodě 10, dostatečně vysvětlil, z jakého důvodu nepovažuje žalobkyni za účastníka správního řízení, uvedl, že v daném správním řízení se jedná o oprávnění žadatelky, nikoli žalobkyně, odkázal na příslušná ustanovení zákona o vysokých školách, uvedl, že studenti se na uskutečňování akreditovaných činností nijak nepodílejí, z toho dovedl, že žalobkyně účastníkem řízení na základě jí tvrzeného ust. § 27 odst. 2 správního řádu být nemůže. S ohledem na to soud nepovažuje námitku nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí za důvodnou. Ostatně sama žalobkyně v žalobě s argumentací žalovaného polemizuje, což by nebylo možné, kdyby napadené rozhodnutí bylo nepřezkoumatelné.
- 42 V této souvislosti je nezbytné uvést, že žalovaný v bodě 9 napadeného rozhodnutí toliko konstatuje, že v průběhu správního řízení neobdržel žádný podnět studenta (fyzické osoby), kterou by se tato osoba domáhala svého účastenství v daném správním řízení. Z tohoto konstatování pak žalovaný nevyvozuje žádné důsledky, ani závěry, a nelze tak souhlasit s námitkou, že by tuto okolnost jakkoli přičítal žalobkyni k tíži.
- 43 Zároveň, pokud žalobkyně nebyla účastníkem správního řízení, nemohl se žalovaný dopustit ani porušení povinnosti zjišťovat okruh účastníků. Soud se proto touto argumentací žalobkyně dále podrobně nezabýval.
- 44 Ze stejných důvodů není opodstatněná ani námitka žalobkyně poukazující na porušení jejích procesních práv a práva na spravedlivý proces dle čl. 6 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod; pokud žalobkyně nebyla účastníkem správního řízení, žádná procesní práva jí v tomto řízení nenáležela.
- 45 Soud dospěl k závěru, že nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí není dána ani z důvodu tvrzeného nevypořádání námítky porušení zásady rovnosti. Žalovaný rozklad zamítl jako nepřijatelný s odkazem na ust. § 152 odst. 5 písm. b) a § 92 odst. 1 správního řádu, neboť dovedl, že byl podán neoprávněnou osobou. V takovém případě se jedná o zamítnutí rozkladu z formálních důvodů, správní orgán v této situaci vůbec nepřistoupí k přezkoumání napadeného rozhodnutí z věcné stránky podle ust. § 89 odst. 2 správního řádu. Z toho vyplývá, že žalovaný nebyl povinen se v napadeném rozhodnutí vypořádat s meritorními námitkami žalobkyně.

IV. Závěr

- 46 Městský soud v Praze tedy uzavírá, že žalobkyně se svými námitkami neuspěla, v řízení o žalobě nevyšly najevo žádné vady, k nimž je nutno přihlížet z úřední povinnosti, Městský soud v Praze proto žalobu zamítl jako nedůvodnou.
- 47 O náhradě nákladů řízení rozhodl soud v souladu s ust. § 60 odst. 1 s.ř.s. Žalobkyně neměla ve věci úspěch, a nemá proto právo na náhradu nákladů řízení; žalovanému pak v řízení o žalobě nevznikly žádné účelné náklady nad rámec běžné úřední činnosti.

- 48 Závěrem Městský soud v Praze poznamenává, že s ohledem na odůvodněnou nepřítomnost předsedy senátu 6 A byla věc rozhodnuta v jiném než určeném složení, kdy senátu předsedala předsedkyně zastupujícího senátu, v souladu s předem stanovenými pravidly v rozvrhu práce (srovnej: náleží Ústavního soudu ze dne 30.06.2004 sp. zn. IV. ÚS 307/03).

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou (2) týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem [REDAKCE]. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty [REDAKCE] na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu [REDAKCE] a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

[REDAKCE] dne 31. března 2020

Mgr. Gabriela Bašná v. r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje: M. V.